

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прим. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

— ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ. —

Видає „Видавниче Товариство імени В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung
— in Wetzlar. —

Ч. 9. (148).

Четвер, 31. січня 1918.

Рік IV.

СТАНОВИЩЕ ОСЕРЕДНІХ ДЕРЖАВ ДО УКРАЇНИ.

Україна,—це одинокий край в Європі, який має засоби поживи не тільки для себе, але й для вивозу, і тому її становище являється ся рішенням не тільки на сході Європи, але доходить до того, що Україна переходить мир на сю або на ту сторону, до котрої вона прихилить ся. Звідсіля такий напір з боку більшовицької Росії захопити Україну в свої руки, звідсіля і змагання воюючих держав прихилити Україну на свою сторону. Що Україна набрала такого значіння, це заслуга Української Центральної Ради і Генерального Секретаріату, які поставили межі України і не дали Росії без оплати вивозити скарби України, як це було давніше. І з того часу світ співнає, чим є Україна для Росії, чим буде для Європи та для теперішньої війни.

Керманці осередніх держав в своїх промовах говорять вже про Україну, як про рішеннячий чинник, і проти своєї звички стають признавати значіння України для справи світового миру. Дня 25. січня канцлер німецької держави гр. фон Гертинг на засіданні Головного Відділу Райхстагу у своїй програмній відповіді на мирові точки Вільсона сказав про переговори з Україною так: „Успішно стоять наші переговори з Україною. Тай тут треба ще поборювати труднощі, але вигляди дуже доброназісні. Ми сподіваєм ся прийти з Україною до договору, який ґрунтується на обосторонніх інтересах, та й буде корисний з господарського боку“.

Далі державний секретар зовнішніх справ Німеччини ф. Кільман того самого дня на засіданні головного Відділу Райхстагу заявив ось що про ці переговори: „Після перерви переговорів з більшовицьким представництвом з Петрограду, виступило представництво Центральної Ради в Києві у Берестово-Литовським. Панове прочитали протоколи засідань. Вони признані без суперечення, навіть за згодою російської делегації. Торжественне признание Української Народньої Республіки ще не відбуло ся, та його під умовами можна ждати при заключенні миру з Україною. Оскільки можна предбачати, то заключення миру є близько перед очима. Також обговорення з Українцями, в яких, всупереч до становища більшовицькі, виступили вони з повною свідомістю до практичної політичної роботи, пішли так далеко, що можна сподівати ся, самоозрозуміло, що вони доведуть до успіху. Між нами й Україною немає ніяких суперечностей, по яких міг би я судити, що вони могли би привести до звільнення переговорів.“ „Заключення миру з Україною настане нам румунське питання. По заключенні миру з боку України і відсутності українських військ буде. Після мого погляду, неможливо й Румунії довше відтягати ся від миру з осередніми державами“.

В другій своїй промові відповідав, 26. січня с. р., секретар ф. Кільман соціалістичному послові Ледербуру, який стояв супроти України на майбутнім становищі свого собрата по думкам, Троцького, себто, що українська делегація наслідком федерації може виступати як підвідділ делегації більшовицькі в Петрограді. На це відповідав ф. Кільман: „Як що говорити до зауваження Ледербура, то він подав неправдивий образ що до ролі Української Ради і дипломатичного її становища в Берестю. Він говорив про російську федерацію і про те, що наслідком федерації посли Української Ради, так сказати, можуть виступати тільки як підвідділ делегації більшовицькі у Петрограді. Це не відповідає правдивим відносинам. „Республіка Української Ради в Києві“ є признаюча як самостійна республіка як з намого (німецького) боку, так і з боку більшовицькі. Українська делегація виложила нам як устно, так і на письмі, що вона лічить до точок своєї програми пізніше утворення федерації російських республік, та що вона, поки не утворено федерації вільною алукою суверенних (самостійних) республік між собою, уважає себе суверенною і незалежною виступає чинно у міжнародних взаєминах, як дипломатичне представництво кожної якої-будь другої суверенної держави, в імені землі, що керуєт ся Українською радою в Києві. Також з боку більшовицького посольства не підносило ся ніяких труднощів проти цього, як довго воно сподівало ся, що українське представництво Ради стане по його боці, як дипломатична помічна делегація.

А як ті панове (з російської делегації) побачили, що Україна йде своїми дорогами й заступає свої національно-політичні інтереси, наступив негайно зворот (ніби труднощі з російського боку). Та ми стоїмо на становищі, що як Фінляндія, так і Україна управлена в рівній мірі до вільної дипломатичної діяльності навіть, як кожна інша держава, і послідовне вясненне загального погляду, заступлене більшовицькими, не допускає. Після мого погляду, виняваючого виводу“ (Значить: як більшовицькі признають право самоозначення, то мусять допустити до переговорів Україну і Фінляндію, як окремі одиниці, і не можуть викручувати ся. Ред.).

Ще довшу промову, як керманцям Німеччини, припало сказати гр. Черингу, міністрові зовнішніх справ Австро-Угорщини на засіданні Відділу для зовнішніх справ австрійської Делегації тому, що границі її інтереси України безпосередно доторкають Австрії. Та його бесіда не визначуєт ся щирою простотою, як бесіда мужів Німеччини, бо між обома державами, Австрією й Україною, є ще тertia, які не полагоджено до кінця. Міністер

Австро-Угорщини говорив про Україну так:

„Нас зокрема в першій мірі мусить цікавити новоповставша велика держава, з якою в будучині будем граничити, а це—Україна. Ми дійшли в переговорах з її делегацією дуже далеко. Ми поднали ся на вище згаданій основі „без анексії і відшкодовань“ і в головних нарисах дійшли до ясности, що і як належить навязати торговельні взаємини в новоповставшій республіці. Але як раз цей приклад України показує одну з існуючих труднощів. Коли українська республіка стоїть на становищі, що вона зовсім автономна і має право самостійно з нами вести переговори,—стоїть російська делегація на тій становищі, що границі її держави й України ще не означені та що границі України взагалі ще не остаточно усталені, і супроти того Петроград є управлений брати участь в наших переговорах з Україною; отже російська делегація виказує погляд, до якого панове з української делегації не хочуть прилучити ся. Це невясненне положення внутрішніх відносин було основою провокації. Також ми були полагодили ту трудність, і я думав, що в кількох днях найдемо тут вільну дорогу до нових переговорів. Як стоїть нині справа, я не знаю, бо я одержав учора від свого представника в Берестю таку телеграму: „Йоффе вислав нині вечером, як предсідатель російської делегації, листа, в яким подає до відома, що правительтво робітників і салдатів Української Республіки порішило вислати двох представників з порученням брати участь в мирових переговорах, як представники центрального комітету українських робітників, салдатів і селян, але в складі російської делегації, як доповняюча складова частина цієї делегації. Йоффе долучує до того вясненне, що російська делегація готова взяти між свої члени цих українських представників. До цього вяснення долучуєт ся копія заяви правительтва робітників і салдатів, датованої з Харкова до предсідателя російської мирової делегації в Берестю; в цій заяві подаєт ся до відома, що Київська Центральна Рада заступає тільки інтереси багатої класи і наслідком цього не може вести переговори в імя всього українського народу. Українське правительтво робітників і селян заявляє, що воно не признає всіх переведених умов з боку делегатів Київської Центральної Ради, та зі свого боку порішило вислати представниками до Берестя цю доповнюючу частину російської делегації, яку вони признають як уповноважену від федеративного правительтва Росії“.

Це —говорив далі міністер— нова трудність, бо ми не можемо і не хочемо мішати ся у внутрішні справи Росії. Та як буде вільною дорога в цій справі, то не найдемо ніяких труднощів. Ми будем однозгідно з українською республікою

констатувати (стверджувати), що давні границі між Австрією і давньою Росією лишають ся так само межю нами й Україною.

„Я працюю над миром з Україною і з Петроградом. Мир з Петроградом не зміняє ні в чім нашого кінцевого положення. Ніде не стоять австро-угорські війська проти військ петроградського правительтва. Ми проти себе маєм українські війська. Експортувати (вивозити) нам не може Петроград нічого, бо він сам не має нічого, хіба революцію й анархію; цей експортвий предмет, який хотіли би дуже радо вивозити більшовицькі, я найуклінішче відмовляю ся приймати. Та мимо сього я хочу миру і з Петроградом, бо він приближає нас до загального миру. Інакше стоїть справа з Україною, бо Україна має засоби поживи, які буде експортувати, як що ми дійдемо до торговельного зєднання. Питанне поживи є нині світовою журбою. Всюду у наших ворогів, та й також у нейтральних державах, грає пожива визначну роль. Я хочу використати заключення миру з тими російськими державами, які мають до вивозу скількісь засобів поживи, щоби допомогти нашій людности.

Мій обовязок каже мені спробувати всього, щоби облегчити нужду населенню, яку воно мусіло зносити. Тому з якоїсь істеричної нервозности не зречу ся тої користі для нашої людности, щоби довершити миру за кілька днів або кілька тижнів скоріше. Такий мир потребує часу, його не можна зробити за одну ніч,—бо мусить при заключенні миру бути заповнено, чи доставить, що доставить і як доставить нам Українська Республіка,—а се тому, що Україна з своєї сторони хоче зробити інтерес не після, а при заключенні миру. Я Вам тільки що сказав, що невяснені відносини в тих новоповставших державах викликають велике утрудненне і натуральну провокацію. Та коли ви нападаєте на мене з тилу, коли ви примуєте мене, то ми не будемо мати ніяких господарських користей,—тоді мусить наша людність зрєкти ся користи, яку могла би мати при заключенні миру. Як лікар мусить перевести тяжку операцію, а за ним стоять люди з годинником в руці і змушують його покінчити операцію в кількох минутах, то операція може довершити ся з прискоренням часу, але хворий не буде дякувати опісля за спосіб її виконання. Як що ви в наших теперішніх противників (Українців) збуджуєтє фальшиве в основі вражіння, що ми мусимо заключити мир за всяку ціну, то ми не одержимо ні одної мірки муки і успіх буде менше-більше плятичний (безкорисний).

Не йде вже більше в першій лінії про закінченне війни на українським фронті, бо вона вже закінчила ся після людського обчислення, тому що ані ми, ані Україна не маємо наміру продовжувати війну і зєдинили ся на основі миру без здобутків. Тут іде—я повторю в

